Кам’янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет фізичної культури, спорту і реабілітації
Кафедра спорту і спортивних ігор

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри спорту і спортивних ігор

Микола ПРОЗАР

підпис

27 серпня 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ ЗІ СПОРТИВНИХ ІГОР

підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

за освітньо-професійною програмою Тренер з видів спорту

спеціальності 017 Фізична культура і спорт

галузі знань 01 Освіта

мова навчання українська

2026-2027 навчальний рік

Розробники програми: Микола ПРОЗАР, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент кафедри спорту і спортивних ігор, доцент, завідувач кафедри спорту і спортивних ігор, доцент
Євген КОЗАК, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри спорту і спортивних ігор, доцент
Андрій ПЕТРОВ, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри спорту і спортивних ігор

Ухвалено на засіданні кафедри спорту і спортивних ігор

Протокол № 16 від 27 серпня 2026 року

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми Микола ПРОЗАР

ВСТУП

Практика студентів закладів вищої освіти України є невід'ємною складовою освітньо-професійної програми підготовки фахівців. Вона спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих студентами за час навчання, набуття й удосконалення практичних навичок та умінь за відповідним напрямом чи спеціальністю.

Навчальна практика – необхідний етап у підготовці майбутніх фахівців сфери фізичної культури і спорту. Практика зі спортивних ігор проходить в умовах максимально наближених до справжніх умов майбутньої професійної діяльності. Вона спрямована на закріплення знань теоретичного та практичного курсу з освітнього компоненту теорія і методика спортивних ігор. Фахівці першого (бакалаврського) рівня спеціальності 017 Фізична культура і спорт повинні вміти складати плани-конспекти тренувального заняття та проводити тренувальні заняття в групах початкової та базової підготовки в ДЮСШ зі спортивних ігор.

Практика студентів факультету фізичної культури, спорту і реабіліьації проводиться на основі:

Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затвердженого наказом МО України від 08.04.1993 р. за № 93, листів Міністерства освіти і науки України від 05.12.2003 р. за №14/18.2-2097 «Про фахову (переддипломну) практику студентів вищих педагогічних закладів за місцем майбутнього працевлаштування» та від 07.02.2009 р. за №1/9-93 «Про практичну підготовку студентів», Закону України «Про вищу освіту», державного стандарту вищої освіти зазначеної спеціальності, освітньопрофесійної програми, навчальних планів та Положення про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка.

МЕТА, МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ЗАВДАННЯ, ПОСЛІДОВНІСТЬ ПРОХОДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ ЗІ СПОРТИВНИХ ІГОР

Мета практики полягає у формуванні інтегральної, загальних та спеціальних (фахових предметних) компетентностей у здобувачів вищої освіти та поглиблення і закріплення теоретичних знань практичних умінь та навичок тренера з видів спорту з обов'язкового освітнього компоненту професійної підготовки «Теорія і методика спортивних ігор».

Методи навчання.

Словесні, наочні та практичні методи фізичного виховання та спортивної підготовки, розповідь, діалогічний метод, бесіда; програмовий метод, презентація, демонстрація; методи навчання рухових дій загалом та по частинах, змагальний та ігровий методи, метод суворо регламентованої вправи, метод стандартно-повторної вправи, метод перемінної вправи, комбіновані методи, метод моделювання, рольовий метод) вирішення проблемних завдань; інтерактивні методи, технології дистанційного навчання; технології організації та проведення фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів.

Завдання практики:

- ознайомити студентів-практикантів із засобами та методами, які використовують у процесі проведення навчально-тренувальних занять зі спортивних ігор; засобами та методами, які використовують у процесі проведення навчально-тренувальних занять для розвитку фізичних якостей засобами спортивних ігор;
- створити уяву про методику проведення навчально-тренувальних занять засобами спортивних ігор із використанням технічних прийомів і тактичних дій;
- покращити розуміння здобувачами вищої освіти етапів навчання (етап початкового навчання, етап поглибленого навчання, етап подальшого вдосконалення); особливостей проведення навчально-тренувальних заняттях у

групах початкової та базової підготовки дітей, які займаються в дитячоюнацьких спортивних школах;

- удосконалити застосування студентами-практикантами методичних особливостей проведення кондиційного тренування з елементами спортивних ігор для різних груп населення із врахуванням віку, статі, рівня функціональної, фізичної та технічної підготовленості.

Керівництво практикою: кафедра спорту і спортивних ігор. **Послідовність видів робіт під час проходження навчальної практики зі спортивних ігор здобувачами вищої освіти:**

1-й день, 2-й день

1. Участь у настановній конференції.
2. Ознайомлення зі структурою, змістом та методами роботи під час навчальної практики.
3. Проведення теоретично-організаційної підготовки.

3-й день, 4-й день

1. Навчання методиці проведення навчально-тренування заняття з волейболу.
2. Детальний підбір імітаційних, підвідних та підготовчих вправ для вивчення техніки, тактики гри у волейбол, використання під час навчальної гри індивідуальних та командних тактичних дій у нападі та захисті.
3. Підготовка плану-конспекту та проведення навчально-тренувального заняття з волейболу (групи початкової та базової підготовки в дитячо-юнацьких спортивних школах).
4. Скласти мікроцикл навчально-тренувальних занять з волейболу для груп початкової та базової підготовки дитячо-юнацьких спортивних шкіл.
5. Скласти мезоцикл навчально-тренувальних занять з волейболу для груп початкової та базової підготовки дитячо-юнацьких спортивних шкіл.
6. Скласти план-конспект кондиційного тренування з елементами волейболу для осіб різної фізичної підготовленості, статті та віку.

5-й день, 6-й день

1. Навчання методиці проведення навчально-тренування заняття з баскетболу.

2. Детальний підбір імітаційних, підвідних та підготовчих вправ для вивчення техніки, тактики гри у баскетбол, використання під час навчальної гри індивідуальних та командних тактичних дій у нападі та захисті.

3. Підготовка плану-конспекту та проведення навчально-тренувального заняття з баскетболу (групи початкової та базової підготовки в дитячо-юнацьких спортивних школах).

4. Скласти мікроцикл навчально-тренувальних занять з баскетболу для груп початкової та базової підготовки дитячо-юнацьких спортивних шкіл.

5. Скласти мезоцикл навчально-тренувальних занять з баскетболу для груп початкової та базової підготовки дитячо-юнацьких спортивних шкіл.

6. Скласти план-конспект кондиційного тренування з елементами баскетболу для осіб різної фізичної підготовленості, статті та віку.

7-й день, 8-й день

1. Навчання методиці проведення навчально-тренування заняття з гандболу.

2. Детальний підбір імітаційних, підвідних та підготовчих вправ для вивчення техніки, тактики гри у гандбол, використання під час навчальної гри індивідуальних та командних тактичних дій у нападі та захисті.

3. Підготовка плану-конспекту та проведення навчально-тренувального заняття з гандболу (групи початкової та базової підготовки в дитячо-юнацьких спортивних школах).

4. Скласти мікроцикл навчально-тренувальних занять з гандболу для груп початкової та базової підготовки дитячо-юнацьких спортивних шкіл.

5. Скласти мезоцикл навчально-тренувальних занять з гандболу для груп початкової та базової підготовки дитячо-юнацьких спортивних шкіл.

6. Скласти план-конспект кондиційного тренування з елементами гандболу для осіб різної фізичної підготовленості, статті та віку.

9-й день, 10-й день

1. Навчання методиці проведення навчально-тренування заняття з футболу.

2. Детальний підбір імітаційних, підвідних та підготовчих вправ для вивчення техніки, тактики гри у футбол, використання під час навчальної гри індивідуальних та командних тактичних дій у нападі та захисті.

3. Підготовка плану-конспекту та проведення навчально-тренувального заняття з футболу (групи початкової та базової підготовки в дитячо-юнацьких спортивних школах).

4. Скласти мікроцикл навчально-тренувальних занять з футболу для груп початкової та базової підготовки дитячо-юнацьких спортивних шкіл.

5. Скласти мезоцикл навчально-тренувальних занять з футболу для груп початкової та базової підготовки дитячо-юнацьких спортивних шкіл.

6. Скласти план-конспект кондиційного тренування з елементами футболу для осіб різної фізичної підготовленості, статті та віку.

БАЗИ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ ЗІ СПОРТИВНИХ ІГОР

Навчальна практика зі спортивних ігор здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 017 Фізична культура і спорт повинна проводитись на таких базах: факультет фізичної культури, спорту і реабілітації (денна форма навчання), позашкільних навчальних закладах: дитячих юнацьких спортивних школах, спеціалізованих навчальних закладах спортивного профілю, школах вищої спортивної майстерності, їх філіях, спортивних клубах, шкільних спортивних секціях тощо (заочна форма навчання).

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка (факультет фізичної культури, спорту і реабілітації) щорічно укладає угоди із базами практики про проходження практики здобувачів вищої освіти.

Базами практики можуть бути визначені навчальні заклади, що знаходяться у м. Кам'янець-Подільський та населених пунктах Хмельницької й інших областей України, незалежно від їх організаційно-правових форм власності, при умові їх належного кадрового, навчально-методичного та матеріальнотехнічного забезпечення.

Студенти факультету фізичної культури, спорту і реабілітації можуть самостійно обирати для себе базу практики і пропонувати її для використання лише при умові погодження всіх питань з керівництвом факультету й університету та керівництвом бази практики.

ПЕРЕЛІК ВИЗНАЧЕНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ РІВНЯ СФОРМОВАНОСТІ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

За результатами проходження «Навчальної практики зі спортивних ігор» у здобувачів вищої освіти мають сформуватися такі загальні та спеціальні (фахові) компетентності:

Інтегральна компетентність:

- Здатність розв’язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері фізичної культури і спорту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів наук з фізичного виховання і спорту, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

- ЗК 04 Здатність працювати в команді;
- ЗК 12 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові компетентності спеціальності:

- СК 02 Здатність проводити тренування та супроводження участі спортсменів у змаганнях;
- СК 10 Здатність здійснювати навчання, виховання та соціалізацію людини у сфері фізичної культури і спорту, застосовуючи різні педагогічні методи та прийоми;
- СК 14 Здатність до безперервного професійного розвитку.
- СК 15 Здатність використовувати набуті теоретичні знання, практичні вміння та навички для проведення кондиційних тренувань з видів спорту.
- СК 16 Здатність здійснювати спортивний відбір та орієнтацію дітей, підлітків та молоді для занять видами спорту.

- СК 17 Здатність використовувати традиційні, авторські форми та методи для організації і проведення спортивно-масових заходів з видів спорту.
- СК 18 Здатність у процесі практичної підготовки вдосконалювати теоретичні знання, практичні вміння та навички для підвищення своєї професійної майстерності.

За результатами вивчення освітнього компонента «Навчальна практика зі спортивних ігор» в здобувачів СВО «бакалавр» формуються наступні *програмні результати навчання*:

- ПРН 01 здійснювати аналіз суспільних процесів у сфері фізичної культури і спорту, демонструвати власне бачення шляхів розв'язання існуючих проблем.
- ПРН 04 показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне та самокритичне мислення;
- ПРН 05 застосовувати нову фахову інформацію, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег;
- ПРН 08 здійснювати заходи з підготовки спортсменів, організації й проведення спортивних змагань;
- ПРН 19 аргументувати управлінські рішення для вирішення проблем, які виникають в роботі суб'єктів фізичної культури і спорту; мати навички лідерства.
- ПРН 21 застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.
- ПРН 22 володіти необхідним арсеналом техніко-тактичних вмінь, рухових дій та навичок, належним рівнем розвитку фізичних якостей у професійній діяльності.
- ПРН 23 володіти необхідним арсеналом техніко-тактичних вмінь, рухових дій та навичок, належним рівнем розвитку фізичних якостей у професійній діяльності.
- ПРН 24 використовувати під час практичної підготовки теоретичні знання, практичні вміння та навички для проведення тренувальних занять з

обраного виду спорту із врахуванням рівня розвитку фізичної, технічної, тактичної, психологічної, змагальної та інтегральної підготовленості осіб, які займаються.

ТЕРМІН ПРОХОДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ ЗІ СПОРТИВНИХ ІГОР

Для здобувачів вищої освіти галузі знань 01 Освіта спеціальності 017 Фізична культура і спорт освітнього ступеня «бакалавр» денної форми навчання організовується і проводиться:

- навчальна практика зі спортивних ігор (3 курс, 6 семестр, 2 тижні, 3 кредити, що складає 90 годин, залік, тривалість – 37-38 тижні) .

Для здобувачів вищої освіти галузі знань 01 Освіта спеціальності 017 Фізична культура і спорт освітнього ступеня «бакалавр» заочної форми навчання організовується і проводиться практика:

- навчальна практика зі спортивних ігор (3 курс, 6 семестр, 2 тижні, 3 кредити, що складає 90 годин, залік, тривалість – 33-34 тижні).

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Відповідальність за організацію і проведення практик на факультеті фізичної культури покладається на керівництво університету, керівництво факультету фізичної культури, спорту і реабілітації керівників практик від кафедр факультету фізичної культури, спорту і реабілітації та університету. Загальну організацію практики та контроль за її проведенням здійснює перший проректор університету та керівник практики університету. Загальне керівництво практикою здійснює навчальний відділ університету. Безпосереднє організаційне та навчально-методичне керівництво практиками і виконання програм забезпечує кафедри факультету фізичної культури, кафедра педагогіки та управління навчальним закладом, кафедра психології освіти.

Організаційними заходами, що забезпечують підготовку та порядок проведення практик на факультеті фізичної культури, спорту і реабілітації є:

- організація роботи згідно змісту Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України;
- розробка робочих програм практик студентів, підготовка яких здійснюється за різними напрямами та спеціальностями (додатковими спеціалізаціями);
- визначення та моніторинг баз практики;
- розподіл студентів за базами практики;
- укладання договорів про проведення практики між університетом та базою практики згідно вимог;
- при потребі, складання кошторису-калькуляції щодо витрат на проведення практики студентів;
- призначення керівників практики від кафедр факультету фізичної культури та кафедр університету;
- укладання угоди між університетом та базою практики;
- складання тематики індивідуальних завдань на практику;

- визначення, розробка та підготовка форм звітної документації за результатами проведення практики.

Основним організаційно-методичним документом, що регламентує діяльність студентів і керівників практики є Наскрізна програма практики.

На початку практики студенти проходять інструктаж з охорони праці в галузі, ознайомлюються з правилами внутрішнього розпорядку бази практики, порядком отримання документації та матеріалів. При зарахуванні студентів на штатні посади на час проходження практики на них розповсюджуються законодавство про працю та правила внутрішнього трудового розпорядку підприємства. На студентів, не зарахованих на штатні посади, також розповсюджуються правила внутрішнього розпорядку підприємства.

Тривалість робочого часу студентів під час проходження практики регламентується Кодексом законів про працю України, який визначає засади і гарантії здійснення студентами права розпоряджатися своїми здібностями до праці. КЗпП регулює трудові відносини всіх працівників з метою зростання якості роботи, продуктивності праці, підвищення ефективності виробництва, зміцненню трудової дисципліни і визначає високий рівень умов праці та всебічну охорону трудових прав студента-практиканта.

Наказом ректора університету про проведення практики студентів визначається: місце та терміни проведення практики; склад студентських груп; склад керівників практики від кафедр факультету та кафедр університету, відповідальний керівник за організацію практики та оформлення підсумкового звіту за її результатами; посадова особа, на яку покладено загальну організацію практики та контроль за її проведенням (перший проректор, керівник практики університету, декан факультету).

Навчальний відділ університету, завідувач практики університету проводить таку роботу щодо організації і проведення практик на факультеті фізичної культури:

- укладає договори з підприємствами (організаціями, установами) за вибором студентів;

- затверджує вид і терміни проведення практики, кількість студентівпрактикантів, обов'язки ВНЗ і бази практики щодо організації і проведення практики;
- готує проекти наказів і рішень з питань практики;
- уточнює з базами практики умови проведення практики;
- надає кафедрам факультету фізичної культури, спорту і реабілітації та університету інформацію щодо наявності місць практики згідно з укладеними договорами;
- здійснює контроль за проведенням практики, аналізує та узагальнює її результати;
- здійснює через бухгалтерію університету розрахунок з базами практики за рахунками згідно з укладеними договорами;
- забезпечує кафедри необхідною документацією з питань практики;
- здійснює контроль за розробкою робочих програм практики;
- аналізує звіти кафедр за результатами практики та готує підсумкову довідку про її проведення.

Безпосереднє організаційне та навчально-методичне керівництво практикою студентів факультету фізичної культури, спорту і реабілітації забезпечує **кафедра спорту і спортивних ігор**, яка здійснює наступні заходи:

- розробляють робочі програми практик і при необхідності доопрацьовують їх, але не рідше, ніж один раз на чотири роки;
- визначають бази практик, узгоджують з ними кількість студентів, що приймаються на практику, готують відповідні матеріали, які подають до навчально-методичного відділу, керівнику практики університету для укладання договорів;
- складають графіки розподілу студентів за базами практики, які до початку практики подаються до навчально-методичного відділу, керівнику практики університету;

- призначають керівників практики та організовують їх для перевірки готовності до прийому студентів та ознайомлення керівників баз з програмами практики;
- розробляють тематику індивідуальних завдань на період проведення практики;
- організовують проведення зборів студентів з питань практики за участю керівників практики;
- здійснюють керівництво і контроль за проведенням практики;
- повідомляють студентів про систему звітності з практики, яка затверджена кафедрою, наприклад: подання письмового звіту, виконання кваліфікаційної роботи, вигляду оформлення виконаного індивідуального завдання, підготовка доповіді, повідомлення, виступу тощо;
- обговорюють підсумки та аналізують виконання програм практики на засіданнях кафедр і ради факультету;
- подають до деканату, навчально-методичного відділу, керівнику практики університету звіти про проведення практики з пропозиціями щодо удосконалення її організації.

Відповідальним за організацію і проведення практики на факультеті фізичної культури, спорту і реабілітації є **факультетський керівник** практики, який:

- здійснює керівництво організаційним та навчально-методичним забезпеченням практики на факультеті;
- інформує студентів про місце, терміни проведення практики та форми звітування;
- здійснює контроль за організацією та проведенням практики кафедрами факультету, виконанням робочої програми практики, своєчасним складанням заліків і звітної документації за підсумками практики;
- заслуховує звіти кафедр про проведення практики на раді факультету.
- контролює готовність баз практики та проводить, при необхідності, до прибуття студентів-практикантів підготовчі заходи;

- забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед від'їздом студентів на практику: інструктаж про порядок проходження практики, надання студентам-практикантам необхідних документів (направлення, повідомлення, угоди, щоденники, програми, календарний план, індивідуальні завдання, методичні рекомендації щодо оформлення звітної документації тощо), перелік яких встановлює вищий навчальний заклад;
- у тісному контакті з керівником практики від бази практики забезпечує високу якість її проходження згідно з робочою програмою;
- контролює забезпечення нормальних умов праці і побуту студентів та проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці і техніки безпеки;
- у складі комісії приймає заліки з практики;
- подає керівнику практики університету письмовий звіт про проведення практики із зауваженнями і пропозиціями щодо поліпшення практики студентів. **Викладач-керівник** практики від кафедри факультету:
- розробляє тематику індивідуальних завдань, яка враховує передбачувані теми наукових робіт (проектів);
- узгоджує з керівником практики від бази практики індивідуальні завдання з урахуванням особливостей місця практики;
- бере участь у розподілі студентів за місцями практики;
- відслідковує своєчасне прибуття студентів до місць практики;
- здійснює контроль за виконанням програми практики та строками її проведення;
- надає методичну допомогу студентам під час виконання ними індивідуальних завдань і збору матеріалів до випускної роботи;
- бере участь у захисті звітів студентів про практику у складі комісії, на підставі чого оцінює результати практики студентів разом із керівниками практики від кафедр університету;
- забезпечує здачу студентом звітних матеріалів практики на кафедру спорту і спортивних ігор.

Обов'язки керівників практики, призначених базами практики, зазначені в окремих розділах угоди на проведення практики.

Керівник практики від бази практики:

- прийняти студентів університету на практику згідно з календарним планом:

№ з/п	Галузь знань, спеціальність	Курс, група	Вид практики	Кількість студентів	Строки проведення	
					Початок	Закінчення

- призначити наказом кваліфікованих спеціалістів для безпосереднього керівництва практикою;
- створити необхідні умови для виконання студентами програми практики, не допускати використання їх на посадах та роботах, що не відповідають програмі практики та майбутній спеціальності;
- забезпечити студентам умови безпечної роботи на кожному робочому місці;
- проводити обов'язкові інструктажі з охорони праці: ввідний та на робочому місці. У разі потреби навчати студентів-практикантів безпечних методів та форм праці. Забезпечити спецодягом, запобіжними засобами, лікувальнопрофілактичним обслуговуванням за нормами, встановленими для штатних працівників;
- надати студентам-практикантам і керівникам практики від навчального закладу можливість користуватись лабораторіями, кабінетами, майстернями, бібліотеками, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики;
- забезпечити облік виходу на роботу студентів-практикантів;
- після закінчення практики дати характеристику на кожного студентапрактиканта, в якій відобразити рівень підготовленого ним звіту;

За наявності вакантних місць студенти можуть бути зараховані на штатні посади, якщо робота на них відповідає вимогам програми практики. При цьому не менше 50 % часу відводиться на загальнопрофесійну підготовку за програмою практики.

Студенти факультету фізичної культури, спорту і реабілітації при проходженні практики зобов'язані:

- до початку практики отримати від керівника практики факультету фізичної культури, спорту і реабілітації підписану ректором угоду, направлення, методичні матеріали (методичні вказівки, програму, щоденник, індивідуальне завдання) та консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;

- своєчасно прибути на базу практики;

- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики та вказівками її керівників;

- суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії та внутрішнього розпорядку;

- нести відповідальність за виконану роботу;

- своєчасно оформити звітну документацію та скласти залік з практики.

Для студентів, які навчаються на заочній формі навчання, передбачається проведення практик, як і студентами денної форми, незалежно від їх можливої фахової професійної діяльності.

ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Очікувані результати навчальної практики: здобувачі вищої освіти після проходження практики мають **знати:**

- засоби та методи, які використовують у процесі проведення навчальнотренувальних занять зі спортивних ігор;
- засоби та методи, які використовують у процесі проведення навчальнотренувальних занять для розвитку фізичних якостей засобами спортивних ігор;
- методику проведення навчально-тренувальних занять засобами спортивних ігор із використанням технічних прийомів і тактичних дій;
- етапи навчання (етап початкового навчання, етап поглибленого навчання, етап подальшого вдосконалення);
- особливості проведення навчально-тренувальних заняттях у групах початкової підготовки та базової підготовки, дітей та підлітків, які займаються в дитячо-юнацьких спортивних школах;
- особливості проведення індивідуальних, групових тренувань з людьми різних вікових груп із урахування параметрів їх здоров'я та фізичної підготовленості;
- особливості використання рухової активності людини під час дозвілля для формування здоров'я;
- особливості міжнародного досвіду залучення осіб до рухової активності.
- способи визначення раціонального обсягу рухової активності та дозування фізичного навантаження для осіб різної фізичної підготовленості, статті та віку;
- методичні особливості проведення кондиційного тренування з елементами спортивних ігор для різних груп населення із врахуванням віку, статі, рівня функціональної, фізичної та технічної підготовленості.

вміти:

- підбирати імітаційні, підвідні та підготовчі вправи для вивчення техніки та тактики спортивних ігор;
- скласти план-конспект проведення навчально-тренувального заняття зі спортивних ігор (волейболу, баскетболу, гандболу, футболу);
- побудувати мікроцикл та мезоцикл навчально-тренувальних занять зі спортивних ігор (волейболу, баскетболу, гандболу, футболу) для груп початкової та базової підготовки дитячо-юнацьких спортивних шкіл;
- скласти план-конспект кондиційного тренування для осіб різної фізичної підготовленості, статті та віку.

Засоби діагностики результатів навчання: проведення фрагментів навчально-тренувальних занять зі спортивних ігор для груп початкової та базової підготовки дитячо-юнацьких спортивних шкіл, оформлення звітної документації.

Програма навчальної практики:

Денна форма здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	разом	у тому числі					
		лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота
Змістовий модуль 1. Особливості навчання рухових дій у спортивних іграх							
Тема 1. Особливості формування рухового вміння та загальна характеристика етапів навчання у спортивних іграх. Методичні особливості проведення кондиційного тренування з елементами спортивних ігор для різних груп населення із врахуванням рівня функціональної, фізичної та технічної підготовленості.	10	-	10	-	-	-	-
Тема 2. Особливості методики проведення навчально-тренування заняття з волейболу.	20	-	20	-	-	-	-
Тема 3. Особливості методики проведення навчально-тренування заняття з баскетболу.	20	-	20	-	-	-	-
Тема 4. Особливості методики проведення навчально-тренування заняття з гандболу.	20	-	20	-	-	-	-
Тема 5. Особливості методики проведення навчально-тренування заняття з футболу.	20	-	20	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 1	**90**	**-**	**90**	-	-	**-**	-
Разом годин	**90**	**-**	**90**	-	-	**-**	**-**

Заочна форма здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	разом	у тому числі					
		Лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота
Змістовий модуль 1. Особливості навчання рухових дій у спортивних іграх							
Тема 1. Особливості формування рухового вміння та загальна характеристика етапів навчання у спортивних іграх. Методичні особливості проведення кондиційного тренування з елементами спортивних ігор для різних груп населення із врахуванням рівня функціональної, фізичної та технічної підготовленості.	10	-	10	-	-	-	-
Тема 2. Особливості методики проведення навчально-тренування заняття з волейболу.	20	-	20	-	-	-	-
Тема 3. Особливості методики проведення навчально-тренування заняття з баскетболу.	20	-	20	-	-	-	-
Тема 4. Особливості методики проведення навчально-тренування заняття з гандболу.	20	-	20	-	-	-	-
Тема 5. Особливості методики проведення навчально-тренування заняття з футболу.	20	-	20	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 1	**90**	**-**	**90**	-	-	-	-
Разом годин	**90**	**-**	**90**	**-**	**-**	**-**	**-**

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Волейбол

1. Вивчення техніки стійок та переміщень гравця у захисті.
2. Вивчення техніки стійок та переміщень гравця у нападі.
3. Вивчення техніки передачі м’яча двома руками зверху на місці.
4. Вивчення техніки передачі м’яча двома руками зверху після переміщення.
5. Вивчення техніки передачі м’яча двома руками зверху в стрибку.
6. Вивчення техніки передачі м’яча двома руками зверху назад за голову.
7. Вивчення техніки прийому-передачі м’яча двома руками знизу на місці.
8. Вивчення техніки прийому-передачі м’яча двома руками знизу після переміщення.
9. Вивчення техніки нижньої прямої подачі.
10. Вивчення техніки верхньої прямої подачі.
11. Вивчення техніки прийому м’яча з подачі (передача м’яча двома руками зверху).
12. Вивчення техніки прийому м’яча з подачі (прийом-передача м’яча двома руками знизу).
13. Вивчення техніки прямого нападаючого удару.
14. Вивчення техніки нападаючого удару з переводом по лінії (вліво).
15. Вивчення техніки нападаючого удару з переводом (вправо).
16. Вивчення техніки нападаючого удару з середніх та коротких передач.
17. Вивчення техніки обманного нападаючого удару.
18. Вивчення техніки одиночного блокування.
19. Вивчення техніки групового блокування.

20. Вивчення техніки нападаючого удару по блоку в аут.

21. Вивчення техніки переднього падіння.

22. Вивчення техніки бокового падіння.

23. Вивчення техніки перекиду назад.

24. Вивчення індивідуальних тактичних дій у захисті: вибір місця для прийому подачі.

25. Вивчення індивідуальних тактичних дій у захисті: вибір місця для прийому нападаючих ударів.

26. Вивчення індивідуальних тактичних дій у захисті: вибір місця для блокування нападаючих ударів.

27. Вивчення групових тактичних дій у захисті: взаємодія блокуючих з захисниками.

28. Вивчення командних тактичних дій у захисті: за системою захисту 3:1:2.

29. Вивчення командних тактичних дій у захисті: за системою захисту 3:2:1.

30. Вивчення індивідуальних тактичних дій у нападі при виконанні подач.

31. Вивчення індивідуальних тактичних дій у нападі при виконанні нападаючих ударів.

32. Вивчення індивідуальних тактичних дій у нападі при виконанні другої передачі.

33. Вивчення групових тактичних дій у нападі між гравцям, які приймають подачу та нападаючими.

34. Вивчення командних тактичних дій у нападі: через гравця передньої лінії.

35. Вивчення командних тактичних дій у нападі: через гравця який виходить з задньої лінії.

36. Вивчення командних тактичних дій у нападі: з першої передачі і відкидки.

37. Удосконалення техніки стійок та переміщень гравця у захисті.

38. Удосконалення техніки стійок та переміщень гравця у нападі.

39. Удосконалення техніки передачі м’яча двома руками зверху на місці.

40. Удосконалення техніки передачі м’яча двома руками зверху після переміщення.

41. Удосконалення техніки передачі м’яча двома руками зверху в стрибку.

42. Удосконалення техніки передачі м’яча двома руками зверху назад за голову.

43. Удосконалення техніки прийому-передачі м’яча двома руками знизу на місці.

44. Удосконалення техніки прийому-передачі м’яча двома руками знизу після переміщення.

45. Удосконалення техніки нижньої прямої подачі.

46. Удосконалення техніки верхньої прямої подачі.

47. Удосконалення техніки прийому м’яча з подачі (передача м’яча двома руками зверху).

48. Удосконалення техніки прийому м’яча з подачі (прийом-передача м’яча двома руками знизу).

49. Удосконалення техніки прямого нападаючого удару.

50. Удосконалення техніки нападаючого удару з переводом по лінії (вліво).

51. Удосконалення техніки нападаючого удару з переводом (вправо).

52. Удосконалення техніки нападаючого удару з середніх та коротких передач.

53. Удосконалення техніки обманного нападаючого удару.

54. Удосконалення техніки одиночного блокування.

55. Удосконалення техніки групового блокування.

56. Удосконалення техніки нападаючого удару по блоку в аут.

57. Удосконалення техніки переднього падіння.

58.Удосконалення техніки бокового падіння.

59. Удосконалення техніки перекиду назад.

60. Удосконалення індивідуальних тактичних дій у захисті: вибір місця для прийому подачі.

61. Удосконалення індивідуальних тактичних дій у захисті: вибір місця для прийому нападаючих ударів.

62. Удосконалення індивідуальних тактичних дій у захисті: вибір місця для блокування нападаючих ударів.

63. Удосконалення групових тактичних дій у захисті: взаємодія блокуючих з захисниками.

64. Удосконалення командних тактичних дій у захисті: за системою захисту 3:1:2.

65. Удосконалення командних тактичних дій у захисті: за системою захисту 3:2:1.

66. Удосконалення індивідуальних тактичних дій у нападі при виконанні подач.

67. Удосконалення індивідуальних тактичних дій у нападі при виконанні нападаючих ударів.

68. Удосконалення індивідуальних тактичних дій у нападі при виконанні другої передачі.

69. Удосконалення групових тактичних дій у нападі між гравцям, які приймають подачу та нападаючими.

70. Удосконалення командних тактичних дій у нападі: через гравця передньої лінії.

71. Удосконалення командних тактичних дій у нападі: через гравця який виходить з задньої лінії.

72. Удосконалення командних тактичних дій у нападі: з першої передачі і відкидки.

Баскетбол

1. Вивчення техніки стійок та переміщень баскетболіста у нападі.

2. Вивчення техніки зупинок та поворотів з м’ячем.

3. Вивчення техніки ловіння м’яча.

4. Вивчення техніки передачі м’яча двома руками від грудей на місці.

5. Вивчення техніки передачі м’яча однією рукою від плеча на місці.

6. Вивчення техніки передачі м’яча двома руками зверху на місці.

7. Вивчення техніки передачі м’яча двома руками від грудей в русі.

8. Вивчення техніки передачі м’яча однією рукою від плеча в русі.

9. Вивчення техніки передачі м’яча двома руками зверху в русі.

10. Вивчення техніки ведення м’яча.

11. Вивчення техніки кидка м’яча у кошик однією рукою від плеча з місця.

12. Вивчення техніки кидка м’яча у кошик однією рукою від плеча в русі (подвійний крок).

13. Вивчення техніки кидка м’яча у кошик однією рукою від плеча у стрибку після ведення та зупинки кроком.

14. Вивчення техніки кидка м’яча у кошик однією рукою від плеча у стрибку після ведення та зупинки стрибком.

15. Вивчення техніки кидка м’яча у кошик однією рукою від плеча у стрибку після отримання передачі та зупинки кроком.

16. Вивчення техніки кидка м’яча у кошик однією рукою від плеча у стрибку після отримання передачі та зупинки стрибком.

17. Вивчення техніки фінтів без м’яча.

18. Вивчення техніки фінтів з м’ячем.

19. Вивчення техніки стійок та переміщень гравця у захисті.

20. Вивчення техніки оволодіння м’ячем (виривання, вибивання, відбивання та накривання м’яча).

21. Вивчення індивідуальних тактичних дій у нападі (дії гравця без м’яча, дії гравця з м’ячем).

22. Вивчення групових тактичних дій у нападі: «трикутник», «мала вісімка».

23. Вивчення групових тактичних дій у нападі: «трійка», заслони.

24. Вивчення техніки заслонів.

25. Вивчення командних тактичних дій у нападі: «швидкий прорив довгою передачею».

26. Вивчення командних тактичних дій у нападі: «швидкий прорив серією коротких передач».

27. Вивчення командних тактичних дій у нападі: «позиційний напад через одного центрового гравця».

28. Вивчення командних тактичних дій у нападі: «позиційний напад через двох центрових гравців».

29. Вивчення індивідуальних тактичних дій у захисті: дії проти гравця без м'яча.

30. Вивчення індивідуальних тактичних дій у захисті: дії проти гравця з м'ячем.

31. Вивчення групових тактичних дій у захисті: «переключення», «проковзування».

32. Вивчення групових тактичних дій у захисті: підстраховка, груповий відбір м'яча.

33. Вивчення групових тактичних дій у захисті: дії при чисельній нерівності захисників.

34. Вивчення командних тактичних дій у захисті: система особистого захисту.

35. Вивчення командних тактичних дій у захисті: система зонного захисту («2х1х2», «2х3»).

36. Вивчення командних тактичних дій у захисті: система зонного захисту («3х2», «1х3х1»).

37. Удосконалення техніки стійок та переміщень баскетболіста у нападі.

38. Удосконалення техніки зупинок та поворотів з м'ячем.

39. Удосконалення техніки ловіння м'яча.

40. Удосконалення техніки передачі м’яча двома руками від грудей на місці. 41. Удосконалення техніки передачі м’яча однією рукою від плеча на місці.

42. Удосконалення техніки передачі м’яча двома руками зверху на місці.

43. Удосконалення техніки передачі м’яча двома руками від грудей в русі.

44. Удосконалення техніки передачі м’яча однією рукою від плеча в русі.

45. Удосконалення техніки передачі м’яча двома руками зверху в русі.

46. Удосконалення техніки ведення м’яча.

47. Удосконалення техніки кидка м’яча у кошик однією рукою від плеча з місця.

48. Удосконалення техніки кидка м’яча у кошик однією рукою від плеча в русі (подвійний крок).

49. Удосконалення техніки кидка м’яча у кошик однією рукою від плеча у стрибку після ведення та зупинки кроком.

50. Удосконалення техніки кидка м’яча у кошик однією рукою від плеча у стрибку після ведення та зупинки стрибком.

51. Удосконалення техніки кидка м’яча у кошик однією рукою від плеча у стрибку після отримання передачі та зупинки кроком.

52. Удосконалення техніки кидка м’яча у кошик однією рукою від плеча у стрибку після отримання передачі та зупинки стрибком.

53. Удосконалення техніки фінтів без м’яча.

54. Удосконалення техніки фінтів з м’ячем.

55. Удосконалення техніки стійок та переміщень гравця у захисті.

56. Удосконалення техніки оволодіння м’ячем (виривання, вибивання, відбивання та накривання м’яча).

57. Удосконалення індивідуальних тактичних дій у нападі (дії гравця без м’яча, дії гравця з м’ячем).

58. Удосконалення групових тактичних дій у нападі: «трикутник», «мала вісімка».

59. Удосконалення групових тактичних дій у нападі: «трійка», заслони.

60. Удосконалення техніки заслонів.

61. Удосконалення командних тактичних дій у нападі: «швидкий прорив довгою передачею».

62. Удосконалення командних тактичних дій у нападі: «швидкий прорив серією коротких передач».

63. Удосконалення командних тактичних дій у нападі: «позиційний напад через одного центрового гравця».

64. Удосконалення командних тактичних дій у нападі: «позиційний напад через двох центрових гравців».

65. Удосконалення індивідуальних тактичних дій у захисті: дії проти гравця без м'яча.

66. Удосконалення індивідуальних тактичних дій у захисті: дії проти гравця з м'ячем.

67. Удосконалення групових тактичних дій у захисті: «переключення», «проковзування».

68. Удосконалення групових тактичних дій у захисті: підстраховка, груповий відбір м'яча.

69. Удосконалення групових тактичних дій у захисті: дії при чисельній нерівності захисників.

70. Удосконалення командних тактичних дій у захисті: система особистого захисту.

71. Удосконалення командних тактичних дій у захисті: система зонного захисту («2х1х2», «2х3»).

72. Удосконалення командних тактичних дій у захисті: система зонного захисту («3х2», «1х3х1»).

Гандбол

1. Вивчення техніки стійок та переміщень гравця у нападі.
2. Вивчення техніки зупинок та поворотів.
3. Вивчення техніки ловіння м'яча двома та однією рукою.
4. Вивчення техніки передачі м'яча зігнутою рукою зверху на місці.

5. Вивчення техніки передачі м’яча зігнутою рукою зверху в русі.

6. Вивчення техніки передачі м’яча зігнутою рукою з боку на місці.

7. Вивчення техніки передачі м’яча зігнутою рукою з боку в русі.

8. Вивчення техніки передачі м’яча прямою рукою знизу без протидії суперника.

9. Вивчення техніки передачі м’яча прямою рукою знизу з протидією напівактивних захисників.

10. Вивчення техніки передачі м’яча двома руками на місці.

11. Вивчення техніки передачі м’яча двома руками в русі.

12. Вивчення техніки передач м’яча з відскоком від майданчика.

13. Вивчення техніки ведення м’яча.

14. Вивчення техніки кидка м’яча у ворота зігнутою рукою зверху у русі після схресних кроків.

15. Вивчення техніки кидка м’яча у ворота зігнутою рукою зверху у русі без схресних кроків (з ходу).

16. Вивчення техніки кидка м’яча у ворота зігнутою рукою зверху у стрибку

17. Вивчення техніки семиметрового штрафного кидка.

18. Вивчення техніки кидка м’яча зігнутою рукою зверху у падінні на груди.

19. Вивчення техніки фінта на прохід.

20. Вивчення техніки фінта на передачу.

21. Вивчення техніки фінта на кидок у ворота.

22. Вивчення техніки добивання м’ячів.

23. Вивчення техніки стійок та переміщень гравця у захисті.

24. Вивчення техніки оволодіння м’ячем (перехоплення, вибивання, блокування).

25. Вивчення техніки гри воротаря (стійка, переміщення, затримування м’яча руками, ногами, падіння, введення м’яча у гру, фінти).

26. Вивчення індивідуальних тактичних дій у нападі: раціональний вибір місця та звільнення від опіки суперника.

27. Вивчення індивідуальних тактичних дій у нападі: кидки м’яча у верхні та нижні кути воріт.

28. Вивчення групових тактичних дій у нападі при чисельній перевазі.

29. Вивчення групових тактичних дій у нападі при чисельній рівності.

30. Вивчення командних тактичних дій у нападі: швидкий прорив довгою передачею.

31. Вивчення командних тактичних дій у нападі: швидкий прорив серією коротких передач.

32. Вивчення командних тактичних дій у нападі: позиційний напад «3-3».

33. Вивчення командних тактичних дій у нападі: позиційний напад «4-2».

34. Вивчення індивідуальних тактичних дій у захисті: вибір місця й протидія гравцям без м’яча.

35. Вивчення індивідуальних тактичних дій у захисті: вибір місця й протидія гравцям з м’ячем.

36. Вивчення групових тактичних дій у захисті при чисельній рівності: «2х2», «3х3».

37. Вивчення групових тактичних дій у захисті при чисельній перевазі нападаючих: «2х3», «3х4» «4х5».

38. Вивчення групових тактичних дій у захисті при чисельній більшості захисників: «3х2», «4х3» «5х4».

39. Вивчення групових тактичних дій у захисті: підстраховка, переключення.

40. Вивчення групових тактичних дій у захисті: групове блокування, взаємодія з воротарем.

41. Вивчення командних тактичних дій у захисті: зонний захист «5+1», «4+2».

42. Вивчення командних тактичних дій у захисті: особистий захист.

43. Вивчення командних тактичних дій у захисті: змішана система захисту.

44. Удосконалення техніки стійок та переміщень гравця у нападі.

45. Удосконалення техніки зупинок та поворотів.

46. Удосконалення техніки ловіння м’яча двома та однією рукою.

47. Удосконалення техніки передачі м’яча зігнутою рукою зверху на місці.

48. Удосконалення техніки передачі м’яча зігнутою рукою зверху в русі.

49. Удосконалення техніки передачі м’яча зігнутою рукою з боку на місці.

50. Удосконалення техніки передачі м’яча зігнутою рукою з боку в русі.

51. Удосконалення техніки передачі м’яча прямою рукою знизу без протидії суперника.

52. Вивчення техніки передачі м’яча прямою рукою знизу з протидією напівактивних захисників.

53. Удосконалення техніки передачі м’яча двома руками на місці.

54. Удосконалення техніки передачі м’яча двома руками в русі.

55. Удосконалення техніки передач м’яча з відскоком від майданчика.

55. Удосконалення техніки ведення м’яча.

56. Удосконалення техніки кидка м’яча у ворота зігнутою рукою зверху у русі після схресних кроків.

57. Удосконалення техніки кидка м’яча у ворота зігнутою рукою зверху у русі без схресних кроків (з ходу).

58. Удосконалення техніки кидка м’яча у ворота зігнутою рукою зверху у стрибку

59. Удосконалення техніки семиметрового штрафного кидка.

60. Удосконалення техніки кидка м’яча зігнутою рукою зверху у падінні на груди.

61. Удосконалення техніки фінта на прохід.

62. Удосконалення техніки фінта на передачу.

63. Удосконалення техніки фінта на кидок у ворота.

64. Удосконалення техніки добивання м’ячів.

65. Удосконалення техніки стійок та переміщень гравця у захисті.

66. Удосконалення техніки оволодіння м’ячем (перехоплення, вибивання, блокування).

67. Удосконалення техніки гри воротаря (стійка, переміщення, затримування м’яча руками, ногами, падіння, введення м’яча у гру, фінти).

68. Удосконалення індивідуальних тактичних дій у нападі: раціональний вибір місця та звільнення від опіки суперника.

69. Удосконалення індивідуальних тактичних дій у нападі: кидки м’яча у верхні та нижні кути воріт.

70. Удосконалення групових тактичних дій у нападі при чисельній перевазі.

71. Удосконалення групових тактичних дій у нападі при чисельній рівності. 72. Удосконалення командних тактичних дій у нападі: швидкий прорив довгою передачею.

73. Удосконалення командних тактичних дій у нападі: швидкий прорив серією коротких передач.

74. Удосконалення командних тактичних дій у нападі: позиційний напад «33».

75. Удосконалення командних тактичних дій у нападі: позиційний напад «42».

76. Удосконалення індивідуальних тактичних дій у захисті: вибір місця й протидія гравцям без м’яча.

77. Удосконалення індивідуальних тактичних дій у захисті: вибір місця й протидія гравцям з м’ячем.

78. Удосконалення групових тактичних дій у захисті при чисельній рівності: «2х2», «3х3».

79. Удосконалення групових тактичних дій у захисті при чисельній перевазі нападаючих: «2х3», «3х4» «4х5».

80. Удосконалення групових тактичних дій у захисті при чисельній більшості захисників: «3х2», «4х3» «5х4».

81. Удосконалення групових тактичних дій у захисті: підстраховка, переключення.

82. Удосконалення групових тактичних дій у захисті: групове блокування, взаємодія з воротарем.

83. Удосконалення командних тактичних дій у захисті: зонний захист «5+1», «4+2».

84. Удосконалення командних тактичних дій у захисті: особистий захист.

Футбол

1. Вивчення техніки удару по м’ячу серединою підйому.
2. Вивчення техніки удару по м’ячу внутрішньою частиною підйому.
3. Вивчення техніки удару по м’ячу внутрішньою частиною стопи.
4. Вивчення техніки удару по м’ячу зовнішньою частиною підйому. 5. Вивчення техніки зупинки м’яча внутрішньою стороною стопи;
6. Вивчення техніки зупинки м’яча підошвою.
7. Вивчення техніки зупинки м’яча стегном.
8. Вивчення техніки зупинки м’яча грудьми.
9. Вивчення техніки ведення м’яча зовнішньою частиною підйому.
10. Вивчення техніки ведення м’яча внутрішньою частиною підйому.
11. Вивчення техніки ведення м’яча носком.
12. Вивчення техніки відволікаючих дій (фінтів).
13. Вивчення техніки фінта «відхід» випадом.
14. Вивчення техніки фінта «відтягуванням м’яча назад».
15. Вивчення техніки жонглювання м’яча.
16. Вивчення техніки відбирання м’яча.
17. Вивчення техніки вкидання м’яча із-за бічної лінії.
18. Вивчення техніки захисних дій воротаря без м’яча.

19. Вивчення техніки гри воротаря: ловіння м’яча воротарем, що котяться на нього.

20. Вивчення техніки гри воротаря: ловіння м’яча, який спрямований у нижні кути воріт в падінні у правий лівий бік.

21. Вивчення техніки гри воротаря: ловіння м’яча, який спрямований у верхні кути воріт в падінні у правий лівий бік.

22. Вивчення техніки гри воротаря: відбивання м’яча ногами.

23. Вивчення індивідуальних тактичних дій футболіста у нападі.

24. Вивчення групових тактичних дій футболістів у нападі.

25. Вивчення командних тактичних дій футболістів у нападі.

26. Вивчення індивідуальних тактичних дій футболіста у захисті.

27. Вивчення групових тактичних дій футболістів у захисті.

28. Вивчення командних тактичних дій футболістів у захисті.

29. Удосконалення техніки удару по м’ячу серединою підйому.

30. Удосконалення техніки удару по м’ячу внутрішньою частиною підйому.

31. Удосконалення техніки удару по м’ячу внутрішньою частиною стопи.

32. Удосконалення техніки удару по м’ячу зовнішньою частиною підйому. 33. Удосконалення техніки зупинки м’яча внутрішньою стороною стопи;

34. Удосконалення техніки зупинки м’яча підошвою.

35. Удосконалення техніки зупинки м’яча стегном.

36. Удосконалення техніки зупинки м’яча грудьми.

37. Удосконалення техніки ведення м’яча зовнішньою частиною підйому.

38. Удосконалення техніки ведення м’яча внутрішньою частиною підйому.

39. Удосконалення техніки ведення м’яча носком.

40. Удосконалення техніки відволікаючих дій (фінтів).

41. Удосконалення техніки фінта «відхід» випадом.

42. Удосконалення техніки фінта «відтягуванням м’яча назад».

43. Удосконалення техніки жонглювання м’яча.

44. Удосконалення техніки відбирання м’яча.

45. Удосконалення техніки вкидання м’яча із-за бічної лінії.

46. Удосконалення техніки захисних дій воротаря без м’яча.

47. Удосконалення техніки гри воротаря: ловіння м’яча воротарем, що котяться на нього.

48. Удосконалення техніки гри воротаря: ловіння м’яча, який спрямований у нижні кути воріт в падінні у правий лівий бік.

49. Удосконалення техніки гри воротаря: ловіння м’яча, який спрямований у верхні кути воріт в падінні у правий лівий бік.

50. Удосконалення техніки гри воротаря: відбивання м’яча ногами.

51. Удосконалення індивідуальних тактичних дій футболіста у нападі.

52. Удосконалення групових тактичних дій футболістів у нападі.

53. Удосконалення командних тактичних дій футболістів у нападі.

54. Удосконалення індивідуальних тактичних дій футболіста у захисті.

55. Удосконалення групових тактичних дій футболістів у захисті. 56. Удосконалення командних тактичних дій футболістів у захисті.

ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ

Здобувачі вищої освіти повинні підготувати:

- щоденник про проходження практики;
- звіт про проходження практики;
- шістнадцять планів-конспектів навчально-тренувальних занять з волейболу, баскетболу, гандболу, футболу (по чотири з кожного виду спорту, два плани-конспекти для груп початкової підготовки, два плани-конспекти для груп базової підготовки);
- вісім мікроциклів навчально-тренувальних занять з волейболу, баскетболу, гандболу, футболу (по два з кожного виду спорту, два – для груп початкової підготовки, два – для груп базової підготовки).
- скласти два мезоцикли навчально-тренувальних занять з обраного виду спорту для груп початкової та базової підготовки дитячо-юнацьких спортивних шкіл.
- підготовка двох рецензій на навчально-тренувальні заняття, які проводитимуть колеги.

План роботи здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» під час навчальної практики зі спортивних ігор

№ з/п	Час	Види роботи	Відмітка про виконання
Перший день			

1	8 30 – 11 00	*Організаційна робота*, консультація з науковопедагогічними працівниками, які забезпечують проходження навчальної практики зі спортивних ігор: - терміни проходження; - кількість годин на день та на тиждень; - залікові вимоги; - місце проходження навчальної практики зі спортивних ігор; - загальні вимоги до написання плану-конспекту навально-тренувального заняття зі спортивних ігор; - загальні вимоги до проведення навчально-тренувального заняття зі спортивних ігор; - загальні вимоги до проведення рецензії на навчально-тренувальне заняття зі спортивних ігор.	
2	11 05 – 13 55	*Теоретична підготовка:* - «Особливості формування рухового вміння та загальна характеристика першого етапу навчання у спортивних іграх».	
Другий день			
1	8 30 – 13 55	*Практична підготовка* – написання планівконспектів навчально-тренувальних занять з волейболу, баскетболу, гандболу, футболу для груп початкової та базової підготовки в ДЮСШ.	

Третій день			
1.	8 30 – 13 55	*Теоретична підготовка:* - «Особливості формування рухового вміння та загальна характеристика другого етапу навчання у спортивних іграх»; - побудова мікроциклу навчально-тренувальних занять з волейболу для груп початкової та базової підготовки; - побудова мезоциклу навчально-тренувальних занять з волейболу для груп початкової та базової підготовки;	
Четвертий день			
1	8 30 – 13 55	*Практична підготовка:* - проведення фрагменту навчально-тренувального заняття з волейболу (групи початкової, чи базової підготовки); - рецензія навчально-тренувального заняття з волейболу.	

П'ятий день			
1.	8 30 – 13 55	*Теоретична підготовка:* - «Особливості формування рухового вміння та загальна характеристика третього етапу навчання рухових дій у спортивних іграх»; - побудова мікроциклу навчально-тренувальних занять з баскетболу для груп початкової та базової підготовки; - побудова мезоциклу навчально-тренувальних занять з баскетболу для груп початкової та базової підготовки;	
Шостий день			
1	8 30 – 13 55	*Практична підготовка:* - проведення фрагменту навчально-тренувального заняття з баскетболу (групи початкової, чи базової підготовки); - рецензія навчально-тренувального заняття з баскетболу.	
Сьомий день			
1.	8 30 – 13 55	*Теоретична підготовка:* - «Методичні особливості проведення кондиційного тренування з елементами спортивних ігор для різних груп населення із врахуванням рівня функціональної, фізичної та технічної підготовленості»; - побудова мікроциклу навчально-тренувальних занять з гандболу для груп початкової та базової підготовки; - побудова мезоциклу навчально-тренувальних занять з гандболу для груп початкової та базової підготовки;	
Восьмий день			
1	8 30 – 13 55	*Практична підготовка:*	
		- проведення фрагменту навчально-тренувального заняття з гандболу (групи початкової, чи базової підготовки); - рецензія навчально-тренувального заняття з гандболу.	
Дев'ятий день			

1.	8 30 – 13 55	*Теоретична підготовка:* - «Методичні особливості проведення кондиційного тренування з елементами спортивних ігор для різних груп населення із врахуванням рівня функціональної, фізичної та технічної підготовленості»; - побудова мікроциклу навчально-тренувальних занять з футболу для груп початкової та базової підготовки; - побудова мезоциклу навчально-тренувальних занять з футболу для груп початкової та базової підготовки;	
Десятий день			
1	8 30 – 13 55	*Практична підготовка:* - проведення фрагменту навчально-тренувального заняття з футболу (групи початкової, чи базової підготовки); - рецензія навчально-тренувального заняття з футболу.	

Вимоги до самоаналізу контрольного заходу

Самоаналіз повинен бути надрукований у довільній формі того ж формату що і звіт. У ньому студент викладає свої думки щодо проведеної роботи під час контрольного заходу та аналізує виконану роботу. За потреби, практикант може звернутись за порадою до керівника, який допоможе виявити проблеми чи, навпаки, вкаже на ефективність використаних засобів та методів, які використовувались під час проведення фрагменту навчально-тренувального заняття. Обов’язково враховувати думку інших практикантів, які були присутні під час виконання контрольного завдання та їх поведінку в якості учнів.

Самоаналіз повинен містити 1-2 сторінки формату А4 та має бути підписаний лише практикантом.

Методичні особливості проведення здобувачами вищої освіти першого (бакалаврського) рівня фрагменту навчально-тренувального заняття зі спортивних ігор у групах початкової та базової підготовки в дитячоюнацьких спортивних школах

1. Повідомлення завдань з навчальної практики зі спортивних ігор.
2. Призначення студентів для проведення фрагменту навчальнотренувальних занять та хронометражу.
3. Протягом заняття студенти проводять фрагменти навчальнотренувальних занять, використовуючи підготовлений завчасно план-конспект, який знаходиться у рецензента.

Студенти повинні підготувати план-конспект навчально-тренувального заняття з виду спорту тривалістю 90 хвилин, а проводити будуть лише його частину (підготовчу та одне із завдань основної частини). Кожне наступне проведення розпочинається із шикування та повідомлення завдань заняття.

4. Підготовча частина навчально-тренувального заняття. Під час її проведення необхідно повідомити завдання, для того щоб зацікавити учнів (студентів) запропонувати їм цікаві вправи на увагу.

Використовувати різноманітні різновиди ходьби та бігу змінюючи при цьому положення рук, використовувати різноманітні м'ячі (тенісні, волейбольні, футбольні, баскетбольні, гандбольні, медицинболи).

Загально-розвиваючі вправи в русі використовують для розминки верхнього плечового поясу. Загально-розвиваючі вправи на місці використовувати для розминки тулуба та нижніх кінцівок, особливу увагу слід приділити вправам для розтягнення та укріплення м'язів спини.

У кінці підготовчої частини слід використати рухливу гру чи естафету, які будуть спрямовані на підготовку до вирішення завдань в основній частині.

Загалом, варто зазначити, що у ході проведення підготовчої частини навчально-тренувального заняття зі спортивних ігор студентам необхідно організувати учнів (студентів) і забезпечити їхню загальну фізичну готовність для вирішення завдань основної частини.

Також необхідно відмітити, щоб студенти під час проведення не використовували одній ті ж самі загально-розвиваючі вправи на місці та в русі, різновиди ходьби, бігу, естафети та рухливі ігри. Тривалість підготовчої частини варіюється в межах від 15-ти до 20-ти хвилин.

5. Основна частина навчально-тренувального заняття. Кожному зі студентів будуть призначені два завдання, які необхідно вирішити у процесі проведення заняття. Перше завдання – розвиток фізичних якостей засобами спортивних ігор (волейболу, баскетболу, гандболу, футболу). Друге завдання – вивчення або вдосконалення рухових дій у спортивних іграх.

У ході проведення першого завдання студенти (на етапі попередньої підготовки, у плані-конспекті) пропонують вправи для розвитку фізичних якостей (швидкості, сили, гнучкості, координаційних здібностей). Якщо ж завдання здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня містить завдання для розвитку витривалості засобами спортивних ігор (волейболу, баскетболу, гандболу, футболу), то воно буде проводитися другим.

Варто зазначити, що використання студентами різноманітних допоміжних засобів (стійки, фішки, лави, медицинболи, м'ячі з інших видів спорту, швидкісна драбина, бар'єри різної висоти, гімнастичні палиці, фітболи, туристичні коврики) сприятимуть підвищеній зацікавленості учнів (студентів), що у свою чергу призведе до кращої оцінки за проведення.

У ході проведення другого завдання студенти мають володіти понятійним апаратом, вірно називати технічні прийоми, вміти досконало аналізувати техніку рухової дії й на власному прикладі її показати, доречним також є використання мультимедійних засобів навчання (комп'ютер, мультимедійний проектор, телевізор), на яких можна показати виконання рухової дії кращими спортсменами світу, проаналізувати вихідне положення, робочу та заключну фази рухової дії. Якщо технічний елемент не складний використати метод цілісного розучування, у разі, якщо технічний елемент складний використовувати для його розучування метод розчленованої вправи. Послідовність вправ повинна бути від легкої до складної, кількість вправ для вивчення технічного елементу складає 8-10. Число повторень бажано варіювати, але в середньому воно має бути від 20-ти до 30 раз.

Варто зазначити, що тривалість основної частини може бути в межах від 65-ти до 70-ти хвилин. Студентам необхідно слідкувати за часом проведення, намагатися вкластися у рамки запланованого часу.

6. Заключна частина навчально-тренувального заняття триває 5-6 хвилин. У ході її проведення важливо підвести підсумки: які завдання вдалося вирішити, налаштувати учнів на майбутню рухову активність удома. Навіть, якщо часу не вистачатиме студенти повинні зробити це у стислій формі. Після завершення проведення фрагменту навчально-тренувального заняття слід врахувати характер наступної діяльності, засоби, які будуть використовуватися під час підготовчої частини залежатимуть від роботи в основній частині навчальнотренувального заняття. Зазвичай у заключну частину включають: вправи спрямовані на відновлення дихання, підведення підсумків заняття (виставити оцінки, відмітити кращих, підбадьорити невстигаючих), задати домашнє завдання.

7. На початку заняття викладач з числа студентів, які не проводять фрагмент навчально-тренувальних занять призначає рецензентів. Вони повинні мати два секундоміри (зазвичай використовують мобільні телефони): перший для визначення загальної щільності фрагменту навчально-тренувального заняття, другий для визначення моторної щільності фрагменту навчально-тренувального заняття. Варто зазначити, що рецензенти повинні мати бланк рецензії навчальнотренувального заняття, у якому зазначено: прізвище, ім'я, по батькові тренера, прізвище, ім'я, по батькові досліджуваного учня, прізвище, ім'я, по батькові рецензента. Дата, місце та час проведення навчально-тренувального заняття, його короткий зміст, дозування та час проведення кожної із частин навчальнотренувального заняття. Також у бланку рецензії є графік, у якому здобувачі вищої освіти повинні за результатами виміру частоти серцевих скорочень побудувати пульсову криву фрагменту навчально-тренувального заняття.

У ході проведення рецензенти через 3 хвилини визначають у одного досліджуваного учня (студента) ЧСС за 10 секунд множать на 6 й результат записують у графік фізіологічної кривої навчально-тренувального заняття.

Загальна щільність навчально-тренувального заняття визначається співвідношенням раціонально витраченого часу до усього часу уроку (ЗЩН-ТЗ = СРВЧ х 100 % / 45 хв).

Моторна щільність уроку навчально-тренувального заняття визначається співвідношенням часу, який був витрачений на безпосереднє виконання фізичних вправ до усього часу навчально-тренувального заняття (МЩУ = СВЧнаВФВ х 100 % / 45 хв.

Аналізуючи результати проведення навчально-тренувального заняття рецензенти повинні звернути увагу на підготовку плану-конспекту: тривалість частин навчально-тренувального заняття, зміст запропонованих вправ для вивчення, вдосконалення рухових дії чи вправ для розвитку фізичних якостей засобами спортивних ігор, дозування фізичного навантаження й особливостей формулювання організаційно-методичних вказівок до кожної вправи.

Аналіз рецензентом навчально-тренувального заняття записів у бланку рецензії: побудови пульсової кривої, визначення загальної щільності та моторної щільності навчально-тренувального заняття.

Варто зазначити, що рецензент підводячи підсумок фрагменту навчальнотренувального заняття вказує на позитивні та негативні сторони проведення, помилки у написанні плану-конспекту (якщо вони є), дотримання запланованого часу проведення, методично вірно підібраних вправ для вирішення поставлених завдань та виставляє рекомендовану оцінку.

8. Підводячи підсумок заняття викладач звертає увагу здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня на необхідності консультацій у процесі підготовки до проведення навчально-тренувальних занять, пошук нових форм, засобів та методів навчання рухових дій та розвитку фізичних якостей дітей та підлітків під час їх занять у групах початкової та попередньої базової підготовки в дитячо-юнацьких спортивних школах, дитячо-юнацьких спортивних школах олімпійського резерву, школа вищої спортивної майстерності, спеціалізованих навчальних закладах спортивного профілю.

Вимоги до звіту

Під час проходження практики студент 1 курсу складає звіт, який здається на перевірку керівнику практики за 1-2 дні до її закінчення. Звіт повинен бути виконаний на листах формату А4, мати титульний аркуш із зазначенням назви

університету, кафедри чи бази практики, назви практики, групи, прізвища, ім’я, по батькові студента.

Звіт має містити відомості про виконання здобувачем вищої освіти всіх розділів програми практики та індивідуального завдання, розділи з охорони праці та безпеки життєдіяльності, висновки і пропозиції, список використаної літератури тощо.

Звіт повинен відобразити повну характеристику роботи практиканта. За змістом і структурою звіт повинен відповідати програмі практики. Звіт виконується державною мовою комп'ютерним набором на стандартних аркушах паперу, шрифтом гарнітурою Times New Roman через 1,5 міжрядкових інтервали 14 шрифтом; межі оформлення тексту: зліва, зверху, знизу – не менше 20 мм, справа – не менше 10 мм; розподіл тексту на розділи, підрозділи та пункти повинен відповідати структурі програми практики, наповненість сторінки має становити 75% від її загального обсягу. Назви розділів для зручності читання потрібно виділяти напівжирним шрифтом. Складений здобувачем вищої освіти звіт повинен мати наскрізну нумерацію сторінок. Аркуші звіту повинні бути зчеплені.

Звіт підписує здобувач вищої освіти, підписує та оцінює безпосередній керівник від бази практики, члени комісії із захисту звітів про проходження практики.

Звіт практики здобувачі вищої освіти захищають перед комісією, призначеною завідувачем кафедри, факультетським керівником практики.

Вимоги до щоденника

Щоденник ведеться студентом протягом практики та є основним документом, який підтверджує та фіксує усі види робіт практиканта.

Керівник практики зобов'язаний систематично перевіряти правильність ведення щоденника.

На 1 сторінці щоденника вказується назва практики (наприклад, Навчальна практика зі спортивних ігор), ПІБ студента в родовому відмінку, факультет фізичної культури, кафедра (спорту і спортивних ігор), освітній ступінь (бакалавр), спеціальність (017 Фізична культура і спорт), курс (2), група, рік навчання.

На 2 сторінці щоденника вказується ПІБ студента у називному відмінку, назва бази практики в графі ПРИБУВ/ВИБУВ (Кам’янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка), терміни проходження практики, підписи керівника та печатки, що ставляться на базі практики.

На 3-4 сторінках щоденника формується план щоденної роботи практиканта та ставляться відмітки про виконання. Підтверджується це все підписами

керівників практики від університету і від бази практики, за якими закріплений студент.

На 5-8 сторінках ведуться робочі записи здобувача вищої освіти, де він детально описує види роботи, що заплановані програмою практики, наприклад, це теоретична підготовка, поточна робота та ін.

На 9-10 сторінках керівник від бази практики пише відгук про роботу студента, ставить рекомендовану оцінку, підпис, дату. Це все затверджується печаткою директора бази практики. На 11 сторінці щоденника керівник практики ставить підсумкову оцінку.

ФОРМИ, МЕТОДИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Форми та методи оцінювання

Поточне та контрольне оцінювання практичної діяльності здобувачів вищої освіти спеціальності 017 Фізична культура і спорт СВО «бакалавр» здійснюється із використанням таких форм та методів:

- характеристика керівника практики від бази практики (у щоденнику практики);
- оцінка звіту керівником від кафедри спорту і спортивних ігор (паперовий варіант звіту здається на перевірку керівнику під час очного/дистанційного навчання та електронний варіант звіту завантажується у систему MOODLE);
- оцінювання керівником практики від кафедри (для денної форми навчання) або від бази практики (для заочної форми навчання) проведення здобувачем фрагментів тренувальних занять з ігрових видів спорту (зазначення оцінки в характеристиці або відгуку у щоденнику практики);
- оцінювання керівником практики від кафедри спорту і спортивних ігор записаного фрагменту тренувального процесу із запропонованим переліком вправ та поясненням методики їх виконання у разі дистанційного проходження практики;
- оцінка звітної документації практикантів, яка входить в обов’язковий перелік, передбачений робочою програмою (уся звітна документація формується в окрему папку та здається на перевірку керівнику (очне навчання) або ж завантажується у систему MOODLE для перевірки керівником під час дистанційного навчання);
- оцінка виконання індивідуального завдання із запропонованого переліку (здається безпосередньо керівнику практики від кафедри спорту і спортивних ігор або ж завантажується у систему MOODLE під час дистанційного навчання;

результати індивідуального завдання здобувач має продемонструвати у вигляді презентації під час звітної конференції);

- аналіз контрольних заходів (індивідуальне обговорення керівника зі здобувачем методики проведення фрагменту тренувального заняття із виду спорту, який входить у програму);

- оцінка захисту результатів практики та аналіз рекомендацій здобувачів вищої освіти стосовно покращення якості практичної підготовки (обґрунтована доповідь здобувача вищої освіти);

- залік.

Умови визначення успішного засвоєння освітнього компоненту «Навчальна практика зі спортивних ігор»:

- кредити присвоюються здобувачам вищої освіти після завершення навчальної дисципліни та успішного оцінювання досягнутих ними результатів навчання;

- критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти оцінювання результатів навчання є досягнення ним мінімального порогового рівня оцінок за кожним запланованим результатом навчання освітнього компоненту та мінімального порогового рівня оцінки за освітнім компонентом загалом, яких складає 60 % від максимально можливої кількості балів, визначеної відповідними нормативними документами Університету;

- здобувач вищої освіти вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю, якщо він не відпрацював пропущені навчальні заняття, не перескласв оцінки 0, 1, 2, 3 отримані на навчальних заняттях, не виконав або виконав модульну контрольну роботу, завдання самостійної та індивідуальної робіт з оцінкою, що становить менше 60 % від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт;

- здобувач вищої освіти, який не має академічної заборгованості за результатами поточного контролю з освітнього компонента, підсумкової формою контролю за яким встановлено залік/диференційованих залік, отримує підсумкову рейтингову оцінки, яка визначається як сума рейтингової оцінки за навчальні заняття та рейтингових оцінок контрольних заходів поточного контролю з цього освітнього компоненту;

- здобувач вищої освіти, який має академічну заборгованість за результатами поточного контролю з освітнього компоненту, підсумкової формою контролю за яким встановлено залік/диференційований залік отримує оцінку F за шкалою ЄКТС та «не зараховано»/«незадовільно» за національною шкалою;

- здобувач вищої освіти, який має академічну заборгованість за результатами підсумкового контролю з освітнього компоненту у формі заліку/диференційованого заліку зобов’язаний ліквідувати її в терміни, визначені графіком ліквідації академічної заборгованості;

- ліквідацію академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяють до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості, та допускають не більше двох разів: перший раз – викладачеві, другий – комісії яку створюють за розпорядженням декана факультету;

- відповідь здобувача вищої освіти, який ліквідовує академічну заборгованість на засіданні комісії, оцінюють за 100-бальною шкалою без урахування рейтингової оцінки поточної успішності;

- за неуспішного проходження оцінювання результатів навчання за освітнім компонентом кредити здобувачі вищої освіти не присвоюють (https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view).

Академічна доброчесність. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної не доброчесності. Виявлення ознак академічної не доброчесності в письмовій роботі (звітах, планах-конспектах) студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

«Кодекс академічної доброчесності Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка» (https://tinyurl.com/yy5aw492).

«Положення про дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка» (https://tinyurl.com/yae73h73).

Відвідування занять. Відповідно до пункту 9.2 «Правил внутрішнього розпорядку К-ПНУ імені Івана Огієнка» (https://tinyurl.com/4tfmzkfb).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані: дотримуватися вимог законодавства, Статуту Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка» відвідувати усі види навчальних занять; вчасно інформувати деканат про неможливість відвідувати навчальні заняття, складати (перескладати) екзамени, заліки тощо через поважні причини; подати підтверджувальні документи, що засвідчують поважну причину, яка унеможливила відвідування навчальних занять, складання (перескладання) екзаменів, заліків тощо; ліквідовувати академічну заборгованість у встановлені терміни (https://tinyurl.com/2jxk72w2).

Література. Уся література, яку здобувачі вищої освіти не можуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її

передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Визнання результатів неформальної та (або) інформальної освіти.

У випадку, якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній та інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно з Порядком визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (нова редакції) (https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view?pli=1) зокрема, якщо їх тематика відповідає змісту освітнього компоненту (окремій темі або змістовому модулю):

- закінчення професійних курсів, семінарів або тренінгів, тематика яких відповідає змісту освітнього компоненту (окремій темі або змістовому модулю);
- підготовка конкурсної наукової роботи;
- призове місце на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт;
- призове місце на Всеукраїнській студентській олімпіаді.

Критерії оцінювання результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті

1. Наявність документа про завершення: сертифікат, диплом, грамота або інший документ, що підтверджує успішне проходження.

2. Відповідність змісту отриманих знань та здобутих результатів навчання тематиці курсу: у випадку якщо це курси, вебінари, семінари, круглі столи тощо, їх тематика має відповідати одній або кільком темам, які визначені даною робочою програмою.

3. Система оцінювання. Здобувач отримує:

- відмінно (12-10 балів), якщо курс має значний обсяг, містить практичну складову, зміст курсу повністю відповідає програмним результатам навчання; якщо посів І місце у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт (в тому випадку, якщо тема роботи відповідає тематиці освітнього компонента); якщо посів І місце у Всеукраїнській студентській олімпіаді зі спеціальності 017 Фізична культура і спорт. Здобувач, який отримує оцінку «відмінно», демонструє глибокі, системні знання та високий рівень практичних навичок, здобутих у неформальній освіті. Він не просто засвоїв матеріал, а й здатен застосовувати його в реальних умовах, аналізувати та створювати власні рішення;

- **добре (9-7 балів)**: якщо зміст збігається з основними положеннями певної теми; якщо посів ІІ або ІІІ місце у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт (в тому випадку, якщо тема роботи відповідає тематиці освітнього компонента); якщо посів ІІ або ІІІ місце у Всеукраїнській студентській олімпіаді зі спеціальності 017 Фізична культура і спорт. Здобувач на цьому рівні володіє основними знаннями та вміннями, які відповідають

ключовим положенням певної теми. Уміє застосовувати отримані знання в типових, стандартних ситуаціях. Здатний виконати практичні завдання, що були частиною курсу. Може виконувати аналітичну роботу, але потребує додаткових роз'яснень для вирішення нестандартних проблем;

- **задовільно (6-4 балів)**: короткостроковий семінар або тренінг, що дає базове розуміння теми. Здобувач володіє базовим розумінням теми, але його знання є фрагментарними, а навички – обмеженими. Його знання є поверхневими, і він може мати значні труднощі з поясненням взаємозв'язків між різними аспектами теми.

Дозволені випадки використання ШІ.

Використання штучного інтелекту під час навчальної практики зі спортивних ігор допускається як допоміжного інструменту для підготовки, організації та аналізу освітньо-тренувального процесу, за умови перевірки інформації практикантом і збереження провідної ролі тренера. Такий підхід відповідає рекомендаціям МОН щодо відповідального використання ШІ в освіті.

Дозволяється:

1. Підготовка до занять:

- пошук ідей для структури навчально-тренувального заняття;
- розроблення плану-конспекту заняття під керівництвом тренера;
- добір загальнорозвивальних, спеціальних ігрових та підвідних вправ;
- формулювання завдань заняття відповідно до віку та рівня підготовленості дітей.

2. Створення навчально-методичних матеріалів:

- підготовка пам'яток, інструкцій, карток із вправами;
- створення простих тестів і запитань для перевірки знань;
- підготовка презентацій, схем, таблиць та ілюстративних матеріалів;
- адаптація пояснень технічних дій до доступного для дітей рівня.

3. Організація навчально-тренувального процесу:

- генерування варіантів рухливих ігор та естафет;
- добір вправ для розвитку координації, швидкості, гнучкості, спритності та інших фізичних якостей;
- створення варіантів диференційованих завдань для дітей із різним рівнем підготовленості;
- підготовка ідей для мотивації та активізації дітей.

4. Аналіз результатів практики:

- систематизація власних спостережень;
- допомога в оформленні щоденника практики;
- обробка та представлення знеособлених результатів педагогічних спостережень і тестування;

- допомога у формулюванні висновків за умови їх перевірки практикантом.

5. Підготовка звітної документації:

- редагування та мовне вдосконалення власного тексту звіту;

- структурування матеріалів практики;

- допомога у формуванні висновків і рекомендацій на основі фактично проведеної роботи;

- перевірка орфографії, граматики та стилю.

6. Професійний розвиток практиканта:

- пояснення незрозумілих методичних понять;

- ознайомлення з сучасними підходами до фізичного виховання дітей;

- генерування запитань для самоаналізу проведеного заняття;

- підготовка до обговорення результатів практики з керівником.

Важливо: ШІ не повинен замінювати самостійну професійну діяльність практиканта. Інформацію, створену ШІ, необхідно перевіряти, а використання ШІ у підготовці матеріалів — зазначати відповідно до вимог закладу освіти. МОН окремо наголошує на людському контролі, конфіденційності та прозорості використання ШІ.

Не слід вводити в ШІ персональні дані дітей (ПІБ, адреси, телефони, медичну інформацію, інші дані, за якими можна ідентифікувати дитину). Для аналізу доцільно використовувати знеособлені дані.

Обмеження та заборони.

Обмеження та заборони використання ШІ під час проходження навчальної практики зі спортивних ігор в ДЮСШ

1. **Забороняється передавати ШІ персональні дані дітей**, зокрема ПІБ, контактні дані, адреси, фотографії, відео, медичну інформацію та інші відомості, що дають змогу ідентифікувати дитину.

2. **Забороняється використовувати ШІ для прийняття самостійних рішень щодо здоров'я та безпеки дітей**, зокрема для встановлення діагнозів, визначення медичних обмежень чи рекомендацій щодо лікування травм.

3. **Не допускається повне виконання ШІ завдань практиканта**, якщо це передбачає самостійне спостереження, проведення занять, педагогічний аналіз або особисту оцінку професійної діяльності.

4. **Забороняється подавати матеріали, повністю створені ШІ, як власні**, без зазначення факту використання штучного інтелекту.

5. **Не допускається без перевірки використовувати інформацію, рекомендації, вправи або методики**, згенеровані ШІ, особливо якщо вони стосуються фізичного навантаження, техніки виконання вправ чи безпеки дітей.

6. **Забороняється використовувати ШІ під час безпосереднього проведення заняття замість тренера-викладача**, якщо це знижує контроль за дітьми або створює ризик для їхньої безпеки.

7. **Не допускається фальсифікація результатів практики** за допомогою ШІ: вигадані заняття, спостереження, результати тестування, відвідування, характеристики дітей або результати педагогічного експерименту.

8. **Забороняється використовувати ШІ для автоматичного оцінювання дітей без педагогічної перевірки** та врахування їхніх індивідуальних особливостей.

9. **Не допускається створення або поширення ШІ-генерованих фото, відео чи інших матеріалів із зображенням дітей без відповідного дозволу та дотримання вимог щодо захисту персональних даних.**

10. **Практикант несе особисту відповідальність за зміст поданих матеріалів**, навіть якщо вони були створені або відредаговані за допомогою ШІ.

11. **Забороняється використовувати ШІ для порушення академічної доброчесності**, зокрема для прихованого запозичення чужих матеріалів, фальсифікації джерел або подання чужої роботи як власної.

12. **Використання ШІ має бути прозорим**: у випадках, передбачених вимогами закладу освіти, практикант зазначає, які інструменти ШІ та з якою метою використовувалися.

Зазначення використання ШІ (Декларація ШІ): Під час проходження навчальної практики зі спортивних ігор в ДЮСШ здобувач освіти може використовувати інструменти штучного інтелекту як допоміжний засіб для пошуку та структурування інформації, підготовки планів-конспектів занять, добору навчальних вправ, створення методичних матеріалів, редагування текстів і систематизації власних спостережень.

У звітних матеріалах рекомендується зазначати факт використання ШІ, його назву та мету використання. Відповідальність за достовірність, доцільність і безпечність використаних матеріалів несе здобувач освіти.

Приклад декларації:

Декларація використання штучного інтелекту

Під час виконання завдань навчальної практики зі спортивних ігор в ДЮСШ використовувалися інструменти штучного інтелекту (зокрема ChatGPT) для допомоги у пошуку та структуруванні інформації, підготовці окремих методичних матеріалів, формулюванні навчальних завдань, редагуванні тексту та систематизації власних спостережень.

Згенеровані матеріали були перевірені, адаптовані відповідно до змісту практики та вимог керівника практики. ШІ не використовувався для фальсифікації результатів практики, оцінювання дітей без педагогічного контролю або прийняття рішень щодо їхнього здоров’я та безпеки.

Практикант несе особисту відповідальність за зміст, достовірність і відповідність поданих матеріалів вимогам академічної доброчесності.

Академічна доброчесність.

Під час проходження навчальної практики зі спортивних ігор здобувач освіти дотримується принципів академічної доброчесності, самостійності та відповідальності за результати своєї роботи.

Не допускаються:

- привласнення чужих ідей, текстів, методичних матеріалів або результатів без належного посилання на джерело;

- фальсифікація або вигадування результатів спостережень, тестувань чи проведених занять;

- подання матеріалів, повністю створених ШІ, як власної самостійної роботи;

- використання ШІ для приховування плагіату або неправомірного запозичення інформації;

- використання недостовірних чи неперевірених матеріалів, згенерованих ШІ;

- внесення до звітної документації неправдивих відомостей про виконану роботу.

У разі використання ШІ здобувач освіти має перевіряти отриману інформацію, критично оцінювати її достовірність і, за потреби, зазначати факт використання відповідного інструменту.

Відповідальність за зміст, достовірність і самостійність виконаних завдань навчальної практики несе здобувач освіти.

Критерії оцінювання

Практична діяльність здобувачів вищої освіти спеціальності 017 Фізична культура і спорт під час проходження навчальної практики зі спортивних ігор оцінюється наступним чином:

Поточний і модульний контроль (100 балів)		**Залік**
Змістовий модуль 1		
Теоретична підготовка	Поточний контроль	
20 балів	80 балів	**100**

Поточна робота (100 балів)

Максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів вищої освіти під час навчальної практики рівний 12.

Об'єм пройденого матеріалу	**Бали що нарах. за 12-бальною системою оцінювання**
Особливості навчання рухових дій у спортивних іграх	
1. Шістнадцять планів-конспекти навчально-тренувальних занять з волейболу, баскетболу, гандболу, футболу (по чотири з кожного виду спорту, два для груп початкової підготовки, два для груп базової підготовки).	4-12
2. Проведення фрагменту навчально-тренувального заняття з волейболу для груп початкової підготовки.	4-12
3. Проведення фрагменту навчально-тренувального заняття з волейболу для груп базової підготовки.	4-12
4. Проведення фрагменту кондиційного тренування з елементами волейболу для осіб різного віку, статі, фізичної та технічної підготовленості.	4-12
5. Проведення фрагменту навчально-тренувального заняття з баскетболу для груп початкової підготовки	4-12
6. Проведення фрагменту навчально-тренувального заняття з баскетболу для груп базової підготовки.	4-12
7. Проведення фрагменту кондиційного тренування з елементами баскетболу для осіб різного віку, статі, фізичної та технічної підготовленості.	4-12
8. Проведення фрагменту навчально-тренувального заняття з гандболу для груп початкової підготовки.	4-12
9. Проведення фрагменту навчально-тренувального заняття з гандболу для груп базової підготовки	4-12
10. Проведення фрагменту кондиційного тренування з елементами гандболу для осіб різного віку, статі, фізичної та технічної підготовленості.	4-12
11. Проведення фрагменту навчально-тренувального заняття з футболу для груп початкової підготовки.	4-12
12. Проведення фрагменту навчально-тренувального заняття з футболу для груп базової підготовки.	4-12
13. Проведення фрагменту кондиційного тренування з елементами футболу для осіб різного віку, статі, фізичної та технічної підготовленості.	4-12

ТАБЛИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ РЕЗУЛЬТАТІВ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗА РІЗНИМИ ШКАЛАМИ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Сума балів за 100бальною шкалою	**Оцінка в ECTS**	**Значення оцінки ECTS**	**Критерії оцінювання теоретичної підготовки**	**Рівень компетентності**	**Оцінка за національною шкалою**
					Диференційований залік
90-100	A	відмінно	Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує свої відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	відмінно
82-89	B	дуже добре	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивноваріативний)	добре
75-81	C	добре	Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовує її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження своїх думок		
67-74	D	задовільно	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно
60-66	E	достатньо	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні		
35-59	FX	задовільно, з можливістю повторного складання семестрового контролю	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно

1-34	F	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням залікового кредиту	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об’єктів		

ПОРЯДОК ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Після закінчення терміну практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми тієї чи іншої практики. Форма звітності студента за практику – це подання письмового звіту, підписаного й оціненого безпосередньо керівником від бази практики та студентом. Письмовий звіт, разом з іншими документами практики, перелік яких встановлюється факультетом фізичної культури та університетом, подається методисту практики факультету фізичної культури на кафедру спорту і спортивних ігор, який організовує їх перевірку керівниками практики від кафедр факультету фізичної культури та кафедр університету. Звіт має містити відомості про виконання здобувачем вищої освіти усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, висновки і пропозиції, список використаної літератури тощо. Оформлюється звіт за вимогами, що визначені у робочій програмі практики.

Для захисту здобувачем вищої освіти звіту про результати практики, на факультеті фізичної культури, спорту і реабілітації розпорядженням декана створюються комісії, до складу якої входять керівник практики від факультету, керівники практики від кафедр університету.

Комісія проводить попередній захист результатів практики студентів факультету фізичної культури на базах практики протягом останніх 3-х днів її проходження, а в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка на факультеті фізичної культури, спорту і реабілітації проводиться захист протягом десяти днів після закінчення практики при умові проведення такого виду роботи на базі практики або під час проведення сесії на заочній формі навчання.

Результати захисту практики вносяться в заліково-екзаменаційну відомість та індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти за підписом голови комісії.

Студент факультету фізичної культури, спорту і реабілітації що не виконав робочу програму практики без поважних причин або отримав незадовільну оцінку на підсумковому заліку, відраховується з університету. Якщо програма практики не виконана здобувачем вищої освіти з поважних причин, йому може надаватися можливість пройти практику з дозволу керівництва факультету та ректора у вільний від навчання час.

Підсумки кожної практики обговорюються на засіданні кафедр, а загальні підсумки практики підводяться на засіданні вченої ради факультету фізичної культури, спорту і реабілітації не менше одного разу протягом навчального року.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Авраменко В.Г. та інші. Футбол. Навчальна програма для дитячоюнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких шкіл олімпійського резерву, шкіл вищої спортивної майстерності. Київ : ЗАТ «Броварська друкарня», 2003. 101 с. URI: https://tinyurl.com/2s4j3tmm (дата звернення: 27.08.2026).

2. Гуска М. Б., Дорош В. У., Козак Є. П., Стасюк І. І. Організація і проведення змагань зі спортивних ігор (волейбол). Кам'янець-Подільський: "Аксіома" , 2018. 284 с.

3. Гуска М. Б., Дорош В.У., Козак Є. П., Стасюк І. І. Рухливі та рекреаційні ігри і спеціальні вправи у навчально-тренувальному процесі юних волейболістів. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2018. 216 с.

4. Воронова В.І., та інші. Футбол. Навчальна програма для дитячоюнацьких спортивних шкіл. Київ: 2015. 110 с. URI: https://tinyurl.com/5d8kuu4p (дата звернення: 27.08.2026).

5. Драчук А.І. Теорія і методика викладання гандболу: Навчальний посібник. Вінниця : «Ландо ЛТД», 2011. 154 с.

6. Козак Є. П., Дробний П. Д. Підвищення спортивної майстерності з волейболу студентів ВНЗ: методичні розробки для команд І спортивного розряду (3 курс). Кам'янець-Подільський: Абетка, 2004. 84 с.

7. Козак Є. П., Прозар М. В. Спортивно-педагогічне вдосконалення з волейболу: навчально-методичний посібник [для факульт. фіз. вих. і сп. вищих навч. закладів III-IV рівнів акредитації]. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня Рута», 2015. 184 с.

8. Костюкевич В.М. Теорія і методика спортивної підготовки» (на прикладі командних ігрових видів спорту). Навчальний посібник. Вінниця: Планер, 2014 616 с.

9. Прозар М.В., Зубаль М.В., Райтаровська І.В., Мазур В.Й. Практична підготовка здобувачів вищої освіти спеціальності 017 Фізична культура і спорт ступенів вищої освіти «бакалавр» та «магістр». [для факульт. фіз. культури закладів вищої освіти]. Кам'янець-Подільський: Віта Друк, 2021. 168 с. https://tinyurl.com/bdhdj99m (дата звернення: 27.08.2026).

10. Прозар М.В., Слюсарчук В. В., Зубаль М. В., Телебей С. М. Теорія і методика викладання спортивних ігор: навчально-методичний посібник [для

факульт. фіз. вих. і сп. вищих навч. закладів III-IV рівнів акредитації]. Кам'янецьПодільський : ТОВ «Друкарня Рута», 2014. 198 с. https://tinyurl.com/3p7evsh7 (дата звернення: 27.08.2026).

11. Прозар М.В., Козак Є.П. Теорія і методика викладання спортивних ігор (волейбол): навчальний посібник [для факульт. фіз. вих. і сп. вищих навч. закладів III-IV рівнів акредитації]. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня Рута», 2015. 234 с. https://tinyurl.com/2p8fune3 (дата звернення: 27.08.2026).

12. Прозар М.В., Авінов В.Л., Петров А.О., Стасюк В.А., Балан С.М. Теорія і методика спортивних ігор: навчальний посібник [для факульт. фіз. вих. і сп. вищих навч. закладів III-IV рівнів акредитації]. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня Рута», 2020. 320 с. https://tinyurl.com/bddyc2zw (дата звернення: 27.08.2025).

13. Поплавский Л. Ю. Баскетбол. Київ: Олімпійська література, 2004. 446 с.

14. Поплавський Л. Ю., Маслов О. В., Безмилов М. В., Мітова О. О., Мурзін Є. В., Четвертак О. А. Баскетбол. Навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких шкіл олімпійського резерву, шкіл вищої спортивної майстерності та спеціалізованих навчальних закладів спортивного профілю. Київ. 165 с. URI: https://tinyurl.com/yys7bf3y (дата звернення: 27.08.2026).

15. Приступа Є.Н., Жданова О.М., Линець М.М. Фізична рекреація: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів фізичного виховання і спорту. Львів: ЛДУФК, 2010. 447 с.

16. Стасюк В.А., Стасюк І.І., Прозар М.В., Петров А.О. Теорія і методика викладання спортивних ігор (футбол): навчально-методичний посібник [для факульт. фіз. вих. і сп. вищих навч. закладів III-IV рівнів акредитації]. Кам'янецьПодільський: ТОВ «Друкарня ''Рута''», 2017. 162 с. https://tinyurl.com/mr2nvukw (дата звернення: 27.08.2026).

17. Туровський В. В., Носко М. О., Осадчий О. В., Гаркуша, С. В., Жула Л. В. Волейбол. Навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких шкіл олімпійського резерву, шкіл вищої спортивної майстерності та спеціалізованих навчальних закладів спортивного профілю. Київ. 2009. 140 с. URI: https://tinyurl.com/4ferss7j (дата звернення: 27.08.2026).